

Még 38 év előtt, milly számtalan ezer ember, legszebb idejében lón a' himlónyavalyának áldozatjává, 's ismét mások, testi épségüktől, szemek világától fosztattak meg, az orvosi történetekből eléggé kitetzik. Jenner Eduard Angol orvos halhatlan érdemü találmánya, a' tehéhimlóné az emberi testben lett beoltatása által, azt a' természeti himlőtől mególtalmazni, egészen megnyugtató Europa' lakosít, 's ennek nagyobb része hálas szívvél ismeri meg a' filtalálónakrendkívüli érdemét. — De naponként növekedvén, 's veszedelmesbé levén egész Európában a' himlő-epidemia, egyszersmind számtalan eset adván magát elő hogy azok is, kik beoltva voltak, a' természeti himlőtől, 's annak veszélyes és nem ritkán halálos következtől meglepetnek, mielőtt ennek okait több írónk, 's orvosunk felkereste volna, kárhoztatja a' himlő-oltó anyagot 's megtagadják annak véderejét. — Ha egyes ember életének fentartása minden segély-keresésre 's nyújtásra kötelezi az emberi társaságot, valóban a' legnagyobb tekintet érdemli meg olly tárgy' felvilágosítása, mellytől anyai ezer legszentebb kötelességét teljesíteni törekszik a' Szerző, midőn számos tapasztalásit, mellyeket mint főorvosa a' bécsi cs. k. oltóintézetnek és árvaházának ebéli tárgyban szerzett, munkácskában köz haszonvéltre. anyai nyelven kiadni, 's kedves hazájának ajánlani buzog.

Tartalma ezen munkácskának, melly egyedül igaz 's hiv tapasztalásán épül, tanítja, mit kelljen a' jelen időben általjában a' himlőoltásról tartani 's mikép ezt gyakorlani, hogy ennek a' természeti himlő ellen valódi óltalmazó ereje legyen. Haszna ezen munkácskának, olly időben, mellyben a' kételkedés a' himlőoltásra nézve növekszik, önmagától kitetszik, egyszersmind megfogható ennek elkerülhetlen szükség, nem csak orvosok, seborvosok, 's lelkipásztoroknál, de minden szüléknél is, kiknek szívükön fekszik a' hozzájuk tartozók egészsége 's a' mi legdrágább kincs, azoknak élete. — Több tek. ns vgye Rendei szívükön viselvén a' szegény adózó polgárok' ügyét, számosabb példányra hivatalosan előfizetést rendelni méltóztattak, 's ez által a' szerzőt felbuzdíták, távollétében is legszentebb kötelességének tartani, a' kedves hazájának javára, 's boldogságára állandóul törekedést. — A' munka commissóban van itt „Mayer és Társa” könyvárosoknál a' Singer utczában. Az előfizetést megtehetni 1 pengő fjával minden könyváros urnál a' két magyar hazában.

C z i m j e :

Orvosi Tapasztalások.

A' himlőoltó materia védelmező erejéről a' természeti himlő ellen. Okairól a' gyakori himlőzésnek a' Beoltottaknál, a' Himlőoltás legbiztosb módjáról a' Másodszori Himlőoltásról (Revaccinatio). kiadta Viszánik Mihály. Orvosdoctor, a' Szülész-tudományak mestere, a' tisz. Pázmányi Collegium Rendes orvosa, a' bécsi orvosi kar' tagja, a' cs. kir.

fő himlő-oltó intézetnek 's árva-háznak Első Orvosa, a' tud. magyar nemzetnek a' bécsi Egyetemenél Ügyvédelmezője. —

Alulírt az 1833 majus 11ikén kijött 38dik számu Társalkodó 151ik lapján közölt Figyelmeztetés, e' képen újítja meg: Hazánk tavas vidékin nyaranta találtató e' két madár 1. Bibor-gém (ardea purpurea Lin. Purpur-Recher) mellynek hosszú hegyes orra sárga, felül barnás, szemzélei sárgák, középe fekete, nyakfedő tollai sárgák, mindkét oldalán a' nyaknak 's a' nyakszirton fekete tollakból álló vonás megyen főtül kezdve a' törzsökig, begye alatt esüggő hosszas tollai fjéres hamuszínűk, a' fejtető hátulsó résziből vagy tarkóból egy szál hosszú pompás fekete toll mereng, testét fedő tollai sárgák és barnák. hosszú lábai feketék. — 2. Vak-varjú-gém (ardea nycticorax Lin. Nacht-Rohrdrommel) orra vastag, 's középszer hosszú szemkerülete vörös, középe fekete, fejtetőjét valamint hátát is végig sötét-zöld toll borítja, szárnytolla hamuszínű, nyaka és málja (egész hasalja) fejer, lábai hosszúak és barnák. — A' him kanyonja hátulsó résziből 2 vagy 3 hosszú pompás fejer toll nyulong. mellyeket midőn haragszik, egyenesen az égfelé torzaszt. — Az első leginkább Pancsova tájékán, a' második Komárom és Székes-Fejer vármegye vidékein találhatók. — Kéretnek általam a' vadászban gyönyörködő hazafi urak és polgárok, hogy e' madarak hosszú húb-tollaira szert tevén, ne tekintsek azokat esekélységnek, mert a' magyar disz-köntöhez illőbb, szem-bájlabb tollat nem is képzelhetni, mint az ezekből fűzött pompás forgó. — Kik magok használni nem tudják, azoktól én örömet megvásárolom, azon megjegyzéssel, hogy a' fekete tollakat drágábban fizetendem mint a' fjéreket, de mind a' két rendbeliek egy negyedrészt rófnyi hosszúságúak legyenek.

Kostyal Ádám

pesti polgár és férfi Szabómester.

2) Arenda-hirdetés

Pest vármegyében Pesten alul 3 órányira a' Duna mellett helyezett Majoshazi pusztá mintegy 1300 holdbul álló, folyó eszt. sz. Mihály napjátul számitván 6 egymásután következő esztendőre haszonbérbe fog kiadatni. A' licitatio fog tartatni alsó Délegyházan ugyanezen ns vármegyében aprilis 21én délelőtt 10 órakor. mellyre a' kibérteni kívánók 400 pengő forint bánatpénzzel megjelenni kéretnek. A' föltételeket meg tudhatni Délegyházan vagy Pesten Kendelenyi Mihály urnal a' maga hazánál 28 cz. a' Molnar-tónak átellenében. 3).

2) Néhaj Nagy István kir. tanácsos ur örökössei részéről közhirrre tetetik, hogy tek. ns Fejer vármegyében helyezett Rác-Almás helységbeli, és Alsó Szentivány pusztabeli rész-jószágokban találtató lábas jószág, és gazdasági eszközök, jelesen R cz-Almásön, jövő april. 12ik és következő napjain 26 da-

rab jármos ökrök, tehenek, lovak, béres szekerek, ekék vasfogások, szóval minden gazdasági eszközök, veres uj bor mintegy 200 akó vas abranosos közép nagyságu hordókban, 112 akó szinte veres bőr hordó nélkül, 4 akó törköly-palinka, 5 akós pálinkafőző-ust, — hazi butorok, ugymint kanapék, székek tük-rök, asztalok, almáriumok, ágyak, konyha eszkö-zök, 's több efélék; — Szentiványon pedig ugyan-csak april 23ik és következő napjain, 16 darab jár-mos ökrök, tehenek és más rideg marhák, anya-bir-kák részint fiasak, részint meddók mintegy 250 gyap-juban, és hárányostól, tavalyi bárány mintegy 170; öreg urú mintegy 150, szekerek, ekék, 's egyéb gaz-dasági eszközök árverés útján, kész pénz fizetésért eladatni fognak. 3)

2) A' nagymélt. magyar kir. udv. Kamara ren-delésébül köz tudomásul tétetik: hogy Pécskán a' helybeli kir. tisztartó-hivatali írószobában folyó eszt. martz. 26ikán a' szokott reggeli órákban 127 mazsa 1834iki termés leveles dohány nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetésért eladatni fog. — Venni szándékozók szükséges pénzzel ellátva a' mon-dott helyre és napra meghivatnak. 3)

3) A' nagymélt. magyar kir. udvari Kamara rendelkezésébül a' néhai fejevári püspök Horváth János ő exca hagyományához tartozó arany keresztek, ha-sonló lánczokkal, gyűrűk, ezüst asztali készületek, fejer és egyéb ruhak, egy üveges hintó, lószerszámok, szoba-butorok, 's konyha-eszközök, a' f. eszt. martz. 30ikán Pozsonyban a' kir. Harminczad-épü-letben, szokott órákban a' többet ígérőknek kész pénz fizetésért eladatni fognak. 3)

1) Hirdetés dernei öntöttvas árukról.

Minden ország tapasztalása azt bizonyítja, hogy a' vaskészítés, az iparral és mesterségi szorgalommal együtt lépve jár, 's egyik a' másikat létre hozza 's tökéletesíti. — Ezen tapasztalás az öntöttvasáruknál, melyeknek használata csak akkor terjed el, ha a' közönség a' nagy hasznot, melly általok az ipar, mező- 's házi-gazdaság minden ágára háramlik, megis-meri — leginkább szembevetni. Midőn ez hazánkban is valósulni látszik, kötelesnek érzi magát az alulirt hivatal köztudomásra hozni: hogy a' Torna vármeg-yében helyezett dernei vasöntő-gyárban, az esztér-galyozott és furottakat kivéve az öntöttvasáruk min-den nemei, mint: fütökemenczék, mindennemű fő-ződények, kivált Magyarország kőben 's fában szü-kolkódó tajaának ajánlható szabadban felállítandó ker-esztek, a' legjobb sikerrel próbált vízi csövek 's a' t. kívánatos minőségben 's jutalmas áron készülnek, 's az árjegyzékkel együtt, a' gyár rakhelyén, Gros-singer Leopold vásáros urnál Pesten a' váczai uton megtekinthetők. Megrendelések, világos előadás vagy rajzolatok szerint, a' feniemlített vaskereskedésben, vagy a' gyárban levélben Rosnyón által, (Gömör vármegyében) fogadtatnak el, 's jutalmas áron, 's lehető legnagyobb gyorsasággal fognak kiállittatni 3)

Gróf Andrásh György.
vasgyárának felügyelői hivatala.

1). Tek. ns. Heves vmegyében fekvő és az Al-másy nemzetség közös urodalmához tartozó Török-

szentmiklós m. városában april. 13ikán tartandó or-szágos vásáron, azon familiát illető gulyából szá-zhus darab 4 és 5 esztendő s tinó mind megjámboritva sőt nagy része már igába is szoktatva páronként; — ezenkívül nagyobb számu, részint számfölötti részint pedig mustra-tehenek és bikák nem különben az ura-ság ménéséből néhány darab kanca, nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett el-adatni fognak, melly árverésre minden renden levők érdemesen meghivatnak. 3)

1). HIRDETMÉNY. A' nagymélt. magyar kir. udv. Kamara rendelé ebül ezennel közhirre tétetik: hogy f. eszt. april 27ikén a' tokaji kir. urodalom ré-széről következő haszonvételek fognak a' többet ígér-őknek szokott árverés útján csakugyan f. eszt. nov. 15őjétől számítandó 3 esztendőre haszonbérbe kiadat-ni, ugymint:

Tokaj városában az „Arany-sas“ nevű nagy ven-dégfogadó, az országos vásárok alkalmával; ugynem különben szinte Tokaj városában a' hus-mérés és sza-louna-áruhaszonvétele

Tarcal városában a' „Fekete-sas“ czimű ven-dégfogadó, az országos vásárok alkalmakor szabad ital-mérés jussal, a' piaczi keresma, és Csukaház ne-vű keresmaházak, négy kereskedési bolt és a' halá-szat.

Tisza-Ladány helységében két száraz malom; valamint végre Balsán a' mézszárszék és halászat.

Kiknek tehát ezen előszámlált haszonvételek ki-bérlésire kedvük volna, ne terheltessenek a' fen ki-tűzött határnapon reggeli 9 óra tájban Tarcalon az urodalmi tisztartói háznál szükséges bánatpénzzel felkészülve megjelenni. Budán martz. 14. 1835. 3).

1). SZÁLFÁKRA ÁRVERÉS. A' nagymélt. ma-gyar kir. udv. Kamara rendelkezésébül f. eszt. april. 7én reggeli 9 órától kezdve, 's ugy a' következő napokon folyvást Poroszlón (Hevesben) a' kir. szálhivatal író-szobájában árverés útján mintegy 9000 darab 4, 5, 6, 7, 8, 9, és 10 öles hosszú szálfák szakaszonként más egyéb faszerekkel együtt azonnali készpénz fizetésért eladatni fog. Venni szándékozók tehát a' mondott nap-ra és helyre ezennel meghivatnak. 3).

Eladó 26féle legnemesebb, többnyire külföldi szagos szőlő megszerzése iránt rendelést tehetni Pesten Rochel ur botanicus kertésznél az Univer-sitás könyvtár-épületében. 12 gyökeres példány 3 fr. 36 kr. pengő.

3) Pesthez 10 mérföldnyire, közel a' Dunához szép jövedelmű birtokrész, több esztendőre haszon-bérbe vagy zálogba adandó. Bővebb tudósítást ve-hetni Pesten a' szel-utczában 187 sz. alatti házban Kúlkay Henrik fiscalisnál. 3)

Dunavíz-állás a' budai vízmérték szerint:

Martzius 22kén 5 láb. 11 hüv. 3 von.

„ 23kén 6 „ 4 „ 6 „

„ 24kén 6 „ 5 „ 0 „